

HET COLOSSEUM.

ontroert ons zulk een fantasie, die profetisch aandoet.

Piranesi's Carceri zijn als enorme stations, het zijn vreemde werken van constructieve architectuur, poorten en gewelven gemaakt van zware steenen, overal trappen en gangen, door hekken omgeven. Waar leiden zij heen? Wij weten het niet, wij zijn in een onwezenlijk doolhof. Wij zien er pilaren met groote getraliede vensters; lange harige touwen hangen in de hoogte aan dikke houten balken; ijzeren kettingen houden menschen gevangen, hier en daar staan helsche werktuigen, raderen met scherpe punten, galgen, verpletterende steenklompen, eigenaardige houten gevaarten. En er worden menschen gefolterd.

Er is een ontzaggelijke ruimte en hoogte in al deze etsen en in deze grootsche omgeving loopen en werken, draven en zwoegen

menschen, die als heele kleine poppetjes zijn op de breede trappen en onder de hooge gewelven. Eigenaardig is het, dat al deze figuurtjes, op een enkele uitzondering na die geketend ligt, hier vrij rondloopen. Zij zijn allen bezig, het is daardoor dan ook dat deze gevangenissen meer den indruk maken van reusachtige gebouwen die in aanbouw zijn.

Wat aan deze etsen voor een groot deel het huiveringwekkende en werkelijk aangrijpende geeft is de lichtvalling; zware, ondoordringbare schaduwen staan naast helder verlichte vlakken, hierdoor krijgt het geheel iets dat haast aan moderne vormgeving doet denken; het sterkste is dat bij de 14e plaat.

Bij een andere kerkerverbeelding kunnen wij den Piranesi van de Romeinsche oudheden herkennen. Hier zijn de muren met reliefs